

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізульне мистецтво і заочне навчання	Рівень вищої освіти	перший
Кафедра	АВМ	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	лекційна
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	7

Аналіз та інтерпретація творів сучасного мистецтва

Семестр VII (осінь 2022)

01 вересня — 15 грудня

Викладач **Ірина ТЕСЛЕНКО**, кандидат мистецтвознавства, ст.викладач.

E-mail irinates912@gmail.com

Заняття, (дистанційно на платформі zoom:) – лекції та семінари

Консультації дистанційно: у Telegram щодня з 9-00 до 18-00

Адреса к. 209, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11

Телефон +380509318908 (Viber, WatsApp, Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями студенти можуть комунікувати з викладачем за допомогою груп у Телеграм, а також за допомогою електронного листування з 9-00 до 18-00. Під час звернення, студент обов'язково має вказати своє прізвище, ім'я рік навчання та академічну групу.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Навчальний посібник:

Демпсі А. Сучасне мистецтво. – К.: Форст, 2022

Ложкіна А. Перманентна революція: мистецтво України ХХ – початку ХХІ ст. - Київ: ArtHuss, 2019. – 544 с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Курс призначений для поширення світоглядного інструментарію мистецтвознавства, інтеграції міждисциплінарних знань (які належать одночасно до сфери історії та теорії мистецтва, культурології, філософії культури, соціології), набуття вмінь використовувати здобуті знання у науково-дослідницькій роботі. Має забезпечити набуття визначених освітньою програмою компетентностей (**ЗК4**. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, **ЗК9**. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; **ФК5** Здатність застосовувати знання про сучасне мистецтво в художньо-проектній діяльності та програмних результатів навчання (**ПРН13** Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати еко-культуру засобами дизайну, **ПРН15** Розуміти принципи сучасної естетики задля стильових вирішень об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках)

Мета курсу: знайомство та вивчення методологічних підходів до аналізу явищ сучасного мистецтва, формування аналітичного інструментарію та застосування його в практичній площині – осмисленні та подальшій роботі з відповідними проектами в контексті наявного досвіду contemporary art та основних світових тенденцій.

Предмет навчальної дисципліни – особливості творів сучасного мистецтва на різних етапах його існування - від зародження до сьогодення

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: Здатність застосовувати знання про сучасне мистецтво в художньо-проектній діяльності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Спрямованість та академічна специфіка дисципліни визначається формально-логічною структурою побудови навчального плану та характером запропонованих для формування компетентностей.

Дисципліна вивчається упродовж сьомого семестру / 4-й курс / (3 кредити ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 30 годин — аудиторних, з яких 16 лекцій, та 14 семінарських занять, а також 60 годин самостійної роботи у межах семестру). Загалом дисципліна містить 2 модулі, що складаються із 8 змістовних складових (тем).

Модуль 1: СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО: ПЕРЕДІСТОРІЯ, ОБ'ЄКТ, ТЕМАТИКА, НОВІ ФОРМИ ВИРАЖЕННЯ

Тема 1. Введення в методологію сучасного мистецтва. Витоки сучасного мистецтва

Тема 2. Інституціональна система сучасного мистецтва. Критика інституціональної теорії

Тема 3. Нові концепції включення і співучасті у сучасному мистецтві. Мистецтво перформансу

Тема 4. Нові простори мистецтва: виникнення ленд -арту. Ленд-арт в Україні

Модульно-тематична атестація

Модуль 2. ПРОБЛЕМАТИКА СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА. СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО І СУСПІЛЬСТВО

Тема 1. Постмодернізм: теорії і практики

Феномен ідентичності в просторі сучасної культури

Тема 2. Феномен тілесності в контексті сучасних художніх практик

Тема 3. Гендерні аспекти сучасного мистецтва

Тема 4. Мистецтво нових медіа

Модульно-тематична атестація

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни розкривається студентам через лекційну комунікацію. Форма викладу діалогічна, відкрито-комунікаційна, припускає розв'язання поточних дисциплінарних питань. Уявлення про тему та підтеми надається на лекційному занятті, а потім в контексті опанованої проблематики зразки сучасного мистецтва аналізуються на семінарських заняттях. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на здобуття вмінь та навичок на ґрунті здобутих під час аудиторної роботи знань. Основним змістом самостійної роботи є пошук додаткової інформації, її аналіз та інтерпретація, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є іспит. Для отримання іспиту необхідно скласти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок виконання завдань аудиторної частини курсу та самостійної роботи. Виконання усіх форм дає студенту 92 бали. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачена можливість написання студентської наукової статті, за попередньо узгодженою з викладачем темою. (до 10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національн а	Бал и	ЕСТ S	Диференціаці я А (внутрішня)	Національн а	Бал и	ЕСТ S
відмінно	90– 100	А	A+ 98–100	задовільно	64– 74	D
			A 95–97		60– 63	E
			A- 90–94	незадовільно	35– 59	FX
добре	82– 89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75– 81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Студенти мають вимикати звук на мобільних пристроях під час лекції, яка проходить завдяки онлайн-конференції. У разі виникнення питання в ході лекції його необхідно надіслати в чат зустрічі

Відвідування дистанційних лекцій є обов'язковою складовою для отримання іспиту з дисципліни. Під час онлайн-конференцій, студент має ввімкнути камеру та вимкнути мікрофон. Якщо студент вимикає камеру, викладач має право від'єднати його від конференції (студент, що присутній на парі з вимкненою камерою, автоматично вважається таким, хто на парі не присутній). Виключення складає ситуація нестабільного, слабкого інтернет-зв'язку, відсутність або несправність камери, про що студент має попередити викладача заздалегідь.

Аудиторна робота регламентується викладачем в залежності від теми, типу лекційного спілкування та тривалості його окремих складових.

Викладачем підтримується висловлювання студентами власних думок та аналізу у процесі обговорення тем, а також (після дозволу викладача) під час лекцій.

У випадках відрядження, хвороби (інших форс-мажорних обставин) викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою домовленістю зі студентами

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропуски занять без поважних причин не припустимі, за відсутність на семінарі (без вагової причини) студент втрачає право відпрацювати бали за пропущений семінар. Допустимим є запізнення на заняття до 5 хв. У випадку пропуску заняття (занять) з поважних причин, студент має самостійно виконати програму теми або іншого змістовного компоненту, у форматі що попередньо узгоджується з викладачем. В разі необхідності студент може звертатися за консультаціями до викладача. У разі необхідності добору додаткових балів програмою дисципліни передбачена можливість виконання додаткових навчальних завдань (як письмових, так і усних).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення

академічної доброчесності не є прийнятними. Якщо під час рубіжного контролю помічено не доброчесне використання інформації, студент втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі іспиту — студент втрачає усі бали, та має перескладати іспит за усіма темами.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Поточний контроль	години
			VII СЕМЕСТР			
			МОДУЛЬ 1			
01.09	1	лекція	Введення в методологію сучасного мистецтва Витоки сучасного мистецтва	2		
06.09	2	лекція	Інституціональна система сучасного мистецтва. Критика інституціональної теорії	2		
13.09	1, 2	семінар	Абстрактний експресіонізм як втілення нового погляду на роль і функції мистецтва		проведення семінарського заняття	2
20.09	3	лекція	Нові концепції включення і співучасті у сучасному мистецтві. Мистецтво перформансу	2		

27.09	3	семінар	Перформанс як провідний напрям сучасного мистецтва		проведення семінарського заняття	2
04.10	4	лекція	Нові простори мистецтва: виникнення ленд-арту. Ленд-арт в Україні	2		
11.10	4	семінар	Напрямки сучасного мистецтва 1960-х років		проведення семінарського заняття: модульний контроль 1	2
			МОДУЛЬ 2			
18.10	1	лекція	Постмодернізм: теорії і практики Феномен ідентичності в просторі сучасної культури	2	проведення семінарського заняття	2
25.10	1	семінар	Поп-арт 1950-х – 1960-х як реакція на абстрактний експресіонізм		проведення семінарського заняття	2
01.11	2	лекція	Феномен тілесності в контексті сучасних художніх практик	2	проведення семінарського заняття	2
08.11	2	семінар	Фотореалізм та відеоарт: від виникнення до сьогодення		проведення семінарського заняття	2
15.11	3	лекція	Гендерні аспекти сучасного мистецтва	2	проведення семінарського заняття	2

22.11	3	семінар	Мистецтво трансавангарду в Україні: художники Нової хвилі кін. 1980-х — 2004		проведення семінарського заняття	2
29.11	4	лекція	Мистецтво нових медіа	2	проведення семінарського заняття	2
06.12	4	семінар	Мистецтво фотографії в контексті тенденцій сучасного мистецтва		проведення семінарського заняття	2
13.12		залік	Підсумкове заняття: контрольна робота		Проведення заліку	2

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Модуль/Тема	Форма звітності	Бали
1/1,2	Поточний контроль	0–10
1/3	Поточний контроль	0–10
1/4	Поточний контроль	0–10
	Модульний контроль	0-10
Модуль/Тема	Форма звітності	Бали
2/1	Поточний контроль	0–10
2/2	Поточний контроль	0–10
2/3	Поточний контроль	0–10

2/4	Поточний контроль	0–10
	Рубіжний контроль	0–10
	Всього балів	90

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ ТА ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУСКІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під аудиторної роботи (3), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8), а також участь у виконанні колективних /творчих чи науково-дослідних/ завдань (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Основна література:

1. Демпсі А. Сучасне мистецтво. – К.: Форст, 2022
2. Ложкіна А. Перманентна революція: мистецтво України ХХ – початку ХХІ ст. - Київ: ArtHuss, 2019. – 544 с.

Додаткова:

1. Archer M. Art Since 1960. London, 2002. Pp. 1 – 256 28.
2. Harrison Ch., Wood P. (Eds.) Art in Theory 1900-2000: An Anthology of Changing Ideas. Blackwell Publishers, 1993. Pp. 425 – 640, 682 – 720 29.
3. Hopkins D. After modern art, 1945-2000. Oxford : Oxford univ. press, 2000. Pp. 1 – 282 30.
4. Krauss Rosalind E. The Originality of the Avant-Garde and Other Modernist Myths. Ldn,1985. Pp. 1 – 307
5. . Lucie-Smith E. Movements in art since 1945. London : Thames a. Hudson, 1995. Pp. 1 – 304
6. O'Reily Sally. The body in contemporary art. London, Thames&Hudson, 2009. P.224 33. Sol LeWitt. Paragraphs on Conceptual Art // Artforum, June, 1967
7. Sol Lewitt. Sentences on Conceptual Art. // Art-Language, Vol. 1, No. 1, 1969 (доступен по адресу: http://www.ubu.com/papers/lewitt_sentences.html)
8. Kaprow A. Some Recent Happenings (1966, Great Bear Pamphlet, Something Else Press)
9. Beardsley J. Earthworks and Beyond. Contemporary Art in the Landscape. New York, 1998. Pp. 1 – 224
- 10.Boettger S. Earthworks: Art and the Landscape of the Sixties. University of California Press, 2002. Pp. 1 – 315
- 11.Bishop C. Installation Art: a Critical History. London, 2005. Pp. 1 – 144 40. Rosenthal M. Understanding Installation Art: From Duchamp to Holzer. Munich, 2003. Pp. 1 – 95
- 12.Coulter-Smith G. Deconstructing Installation Art. London, 2006
- 13.Rush M. New Media in Late 20th-Century Art. London, 1999. Pp. 1 – 224 43. Schavemaker M., Rakier M. Right about now: art & theory since the 1990s. Amsterdam, 2007. Pp. 1 – 180

ДОДАТОК А

Теми та плани до семінарських занять.

МОДУЛЬ 1

СЕМІНАР 1.

Абстрактний експресіонізм як втілення нового погляду на роль і функції мистецтва

1. Історія виникнення терміну.
2. Етапи розвитку художнього напрямку
3. Особливості художнього напрямку
4. Митці другої хвилі абстрактного експресіонізму (Аршиль Горкі, Франц Кляйн, Джексон Поллок, Марк Ротко і Агнес Мартін)
5. Джексон Поллок як творчий лідер абстрактного експресіонізму. Аналіз робіт «На Захід», «Хранителі таємниць», «Фреска», тощо
6. Скульптури Джексона Поллока: аналіз
7. Аршиль Горкі як представник абстрактного експресіонізму. Визначні роботи
8. Роль неєвропейських культур у формуванні естетики абстрактного експресіонізму

СЕМІНАР 2.

Напрямки сучасного мистецтва 1960-х років

1. Кінетичне мистецтво
2. Комп'ютерне мистецтво
3. Концептуальне мистецтво
4. Мінімалізм та постмінімалізм
5. Неодадаїзм
6. Новий реалізм

СЕМІНАР 3.

Перформанс як провідний напрям сучасного мистецтва

1. Перформанс: історія виникнення, основні складові
2. Перформанси Марини Абрамович: огляд основних проектів та аналіз
3. Акціонізм. Особливості та порівняння з перформансом
4. Федір Тетянич як художник-концептуаліст
5. Творчий доробок Анатолія Степаненка як художника-концептуаліста
6. Діяльність Влодка Кауфмана як художника-перформера
7. Роль мистецького об'єднання «Дзига» у розвитку українського сучасного мистецтва
8. Перформанси Василя Цаголова

МОДУЛЬ 2

СЕМІНАР 1

Поп-арт 1950-х – 1960-х як реакція на абстрактний експресіонізм

1. Історія виникнення напрямку
2. Американський поп-арт: творчість Роберта Раушенберга, Роя Ліхтенштейна, Джаспера Джонса, Клас Олденбурга
3. Енді Ворхол: аналіз окремих робіт з творчого доробку
4. Особливості трансформації образу, запозиченого в масовій культурі
5. Творчий спадок Девида Гокні
6. Опарт, кінетичне мистецтво, ситуативне мистецтво як породження поп-арту

СЕМІНАР 2

Фотореалізм та відеоарт: від виникнення до сьогодення

1. Використання можливостей фото- та відеотехніки як спосіб вираження авторської концепції
2. Фотореалізм від виникнення до сьогодення

3. Кінематографічні експерименти європейських художників-авангардистів Фернана Леже, Мана Рєя, Марселя Дюшана, Сальвадора Далі як протоперіод розвитку відеоарту
4. Цетри та музею відеоарту
5. Спадок Василя Цаглова як одного з перших українських перформерів та художника відеоарта

СЕМІНАР 3

Мистецтво трансавангарду в Україні: художники Нової хвилі кін. 1980-х — 2004

1. Історія виникнення та концепція напрямку
2. Трансформація ролі куратора: від «смотрящего» до співучасника
3. Політичні перформанси
4. Творчість представників Нової хвилі: Олександр Гнілицький, Арсен Савадов, Олег Голосій, Ілля Чичкан
5. Творчість Олександра Ройтбурда як представника Нової Хвилі
6. «Живописний заповідник»
7. Закарпатський поптранс

СЕМІНАР 4

Мистецтво фотографії в контексті тенденцій сучасного мистецтва

1. Арсен Савадов. «Донбас-шоколад» та інші серії
2. Харківська школа фотографії
Група «Время» (1970-е)
Пострадянська фотографія
Художні принципи і методи

Видатні представники: Борис Михайлов, Сергій Братков, Євген Павлов, Роман Пятковка